

РОЗВИТОК ПРАКТИЧНОГО ДОСВІДУ ВИКЛАДАЧА ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ В СУЧАСНІЙ ОСВІТНІЙ ПРАКТИЦІ

XXI ст. привносить суттєві зміни в сукупність вимог до підготовки викладачів, їх особистості, професійних якостей. Отже, питання підвищення ефективності і якості підготовки педагогів набули нагальності в сфері вітчизняної професійної освіти.

Людина отримує практичний досвід постійно працюючи над собою, в ході фахової діяльності. Набуття практичного досвіду у педагогічній діяльності – це можливість зіставити свої наміри з теоретичними даними, оцінити, якими компетенціями вдалося оволодіти для успішної самореалізації у цій діяльності. На нашу думку практичний досвід викладача – це сукупність фахових, педагогічних, психологічних, фізіологічних знань, умінь і навичок, які необхідні для навчання і виховання студентської молоді, наукового керівництва, дослідження проблеми педагогіки і психології як науки. Основи розвитку його педагогічного досвіду закладаються під час підготовки у вищому педагогічному навчальному закладі і удосконалюються у процесі самостійної практичної діяльності. «Це передбачає як засвоєння психолого-педагогічної науки у процесі самоосвіти, так і аналіз та осмислення власного досвіду роботи і досвіду колег. Не випадково, видатні педагоги минулого підкреслювали, що «вчитель залишається вчителем, поки сам постійно вчиться» [3, с. 5].

Спонукає, а не керувати, заохотити, допомогти визначити напрям, – це основні завдання викладача, оскільки, особистісний розвиток до рівня творчої активності можливий лише на засадах особистісно зорієнтованого навчання й виховання. Практична діяльність викладача, яка втілює у собі знання, вміння, навички та індивідуальні риси його особистості, є умовою розвитку його педагогічного досвіду. Розвиток педагогічного досвіду викладача відбувається в процесі його педагогічної діяльності. І.А. Зязюн

зазначає: практика показує, що «освіта, як поступовий хід до досконалості, надає можливості вчителю розвивати себе» [1, с. 22]. На основі педагогічного досвіду формується педагогічна майстерність викладача. Щоб стати майстром, перетворювачем, творцем, педагогу необхідно у процесі професійного становлення оволодіти закономірностями й механізмами педагогічного процесу [2, 11]. Водночас він є джерелом розвитку педагогічної науки, своєрідним пробним каменем під час перевірки істинності теорій, концепцій, прогнозів тощо.

Практичний досвід викладача значно зростає у методичній підготовці занять, розділів. Адже, розробляючи методику викладання, він чітко усвідомлює, що обраний стиль повинен бути дійсно дієвим та ефективним, а не просто цікавим та оригінальним. Наступний етап у створенні ефективної методики викладання – це продовження самоосвіти самого викладача. Самовдосконалення ніяким чином не принизить авторитету викладача, навпаки. Це стосується і постійного слідкування за змінами в освіті, опанування різноманітними методиками і технологіями викладання і удосконалення педагогічної складової майстерності викладача. І дуже важливо мати постійний контакт зі студентами, адже саме авторитет викладача, їхня любов та повага до нього буде запорукою взаємного успіху.

Здобуті під час навчання у вищих педагогічних закладах знання тільки у навчальній практиці стають гнучкими і глибокими, оптимізують педагогічні дії вчителя. У процесі педагогічної діяльності практичний досвід осмислюється, оновлюється, спираючись на психолого-педагогічну науку, активізує розвиток педагогічної майстерності і вивчення чужого досвіду, порівняння його з власним.

Для організації практичної діяльності педагогів необхідна відповідна теоретична і практична підготовка, володіння методикою творчих пошуків. Важливо, щоб викладачі працювали над суспільно значущою для вищого навчального закладу темою, усвідомлювали мету і завдання творчого пошуку, забезпечували раціональний розподіл і кооперацію праці. Водночас

вони повинні бути звільненими від невластивих їм функцій, а результати їхніх пошуків мають належно стимулюватися тоді їх практична діяльність зі студентами буде ефективною умовою формування педагогічного досвіду.

Використана література:

1. Зязюн І.А. Естетичні регулятиви педагогічної майстерності / І.А.Зязюн // Педагогічна майстерність як система професійних і мистецьких компетентностей: зб. матеріалів VII педагогічно-мистецьких читань пам'яті професора О.П. Рудницької / [за ред. О.М. Отич]. – Чернівці: Зелена Буковина, 2010. – С. 17-23.
2. Орлов В.Ф. Сутність, особливості та складові педагогічної майстерності / В.Ф. Орлов // Педагогічна майстерність викладача мистецьких дисциплін: навч.- метод. посіб. / [В.Ф. Орлов, О.О. Фурса, О.В. Баніт]. – К.: Едельвейс, 2012. – С. 7-41.
3. Фіцула М.М. Вступ до педагогічної професії: навч. посіб. для студ. вищих пед. закл. освіти / М.М. Фіцула. – 2-е вид. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. – 136 с.